

We hebben reeds vastgesteld in het hoofdstuk over hersenonderzoek, dat het zien van bijvoorbeeld een auto, zich vertaalt in een beeld dat verschijnt in ons hoofd (in de visuele hersenschors). Dat beeld is dus niets meer of niets minder dan een gedachte. En van die auto 'kennen' we dus enkel en alleen die gedachte. Hetzelfde gebeurt met het aanraken van die auto: de tactiele sensatie speelt zich evenmin af in onze vingertoppen, maar enkel en alleen als een beeld, als een gedachte, in ons hoofd. Die auto is rood of groen, koud of warm, hard of zacht...

Het lijkt erop dat het uiteindelijke resultaat van die beeldvorming op zijn minst 'onze eigen interpretatie' is van de eigenschappen van die auto, alsof we die werkelijkheid op een of andere manier hebben herschapen... 'naar ons eigen beeld en gelijkenis'. Wat we 'gezien' hebben wordt in de eerste plaats bepaald door onze technologie van waarnemen. We hebben aan die beelden de eigenschappen van onze zintuigen toegekend.

We kunnen dus nooit echt weten hoe die waargenomen werkelijkheid zich daarbuiten ècht voordoet. En dat is, tot onze verbazing, precies dezelfde conclusie zoals ze in de kwantumfysica wordt verwoord. (Zie blz 58) Rovelli: 'Daarom zegt men dat de kwantumtheorie enkel de wereld beschrijft zoals die zich aan ons voordoet en *niet* zoals hij intrinsiek is,

wanneer wij niet naar hem kijken.’ Dit blijkt dus niet alleen van toepassing op de kwantummechanica.

‘Alles’ wat wij kennen, hebben we op die manier herschapen in de taal van onze zintuigen en van ons geheugen. We stapelen miljoenen gegevens op, vergelijken ze met elkaar, bouwen er nieuwe inzichten over op en we herscheppen er een nieuwe wereld mee. We denken nochtans dat we een objectieve werkelijkheid zien: de wereld zoals hij is...

Precies hetzelfde gebeurt met ‘het beeld’ dat we van onszelf hebben: ‘het ik’. Dat beeld heeft nauwelijks nog iets te maken heeft met ‘wie we werkelijk zijn’. ‘Ik’ ben een constructie, een gedachte, net zoals de wereld een constructie, een gedachte is.

Als ik mij afvraag wie ik ben, dan stel ik mij de vraag: wat was er vòòr de gedachte ‘ik’ verscheen? Het antwoord kan alleen maar zijn: de schepper van die ‘ik’-gedachte.

Maar wie of wat zou dan die schepper kunnen zijn?

Voor de hersenwetenschapper is het antwoord duidelijk: het brein is de schepper van elke gedachte.

Hij denkt dan aan hersencellen, neurotransmitters, chemische en elektrische veranderingen enz. Het ontstaan van gedachten heeft voor hem een materiele oorzaak. Maar op de keper beschouwd heeft niemand, geen enkele wetenschapper ooit, een schema kunnen bedenken van hoe nu precies een gedachte ontstaat. Wat gebeurt er de facto tijdens het ontstaan van een gedachte? Niemand die het weet...

De Advaita Vedanta zegt echter dat om op een onbeschreven blad te schrijven er eerst een blad moet zijn. Met andere woorden: vooraleer die gedachte 'ik' ontstaat, moet er iets zijn 'waarin' die ik-gedachte kan ontstaan. Of anders geformuleerd: 'waaruit' die gedachte kan bestaan. Het gebruik van de term 'onbeschreven blad' is enkel een manier om aan te geven dat elke gedachte en dus ook de gedachte 'ik', een soort van grondstof moet hebben, waaruit ze zich kan vormen. Iets kan niet uit het niets ontstaan.

De Vedanta zegt in tegenstelling tot de hersenonderzoeker dat die 'grondstof' niet materieel kan zijn. Maar ze zegt ook dat die niet mentaal kan zijn. Want een gedachte kan nooit een andere gedachte denken.

Zo te zien lijkt dat onbeschreven blad, die grondstof, een neutrale term voor wat in wezen niet te benoemen valt: "het onvoorstelbare". Dat wat ons verstand te boven gaat. Dat wat 'niet' een gedachte genoemd kan worden.